

Latwieefch u Awises.

Nr. 8.

Zettortdeenâ 25. Webruari.

1860.

Uwischu-sinus.

Rihga. Muhju Rungs un Keisers apstiprinajis tahdu beedribu, kas gribb par to gahdaht, ka Rihgâ nabbaga laudim buhtu dabbujamas us ihm labbakas mahjas (kohrteli, istabas). Schi beedriba us to isdohd 4000 Akzies pa 50 rubuleem dabbujamas. Lai Deews svehti tahdu kristigu fungu derrigu un schehligu padohmu.

Kreewuseunne. Barjatinslis us Kaukasus reisodams, Maßkawâ ar leelu gohdu usnemts tappis un arri Schamils no Kalugas us Maßkawu nahjis winnu fweizinaht. — Kaukasus un Grusias semmës aug wihoa papillam, bet laudis ne proht to kâ waijaga fataischt, tâlabbad winsch naw labs. Tad nu Barjatinslis aizinajis no Sprantschu semmes, no Bordoes un Burgundes 2 mîhrus, kas to gruntigi proht; weenam dohd 2000, ohtram 2740 rubelus gadda lohnes, lai schee wihoa dahrsneekeem eemahza tikpat labbu wihoa kâ Sprantschu semmëtaiischt. — Uwises raksta, ka schi rudden dselgeszelisch til tahu buhschoht gattaws, ka no Pehterburaszaur Dînburgu lihds Vilnai warreschoht braukt; tamdekt steidsabs to leelu tiltu pahr Daugavu pee Dînburgas muhreht. — No Zekutskas raksta, ka Amures uppë nogrimimuscas tahs laiwas, kas tur weddufchas gadda pahrtikschau, labbibu, lohypus ec. ec. ec. Par 2 poedem gallas tur taggad maksajohit 25 rubl. — ir maiise lohti dahrga.

Uwrika. Kad Marokkeeschti tai leelsâ kaufschänhs bij fakauti un redseja ka Tetuanai japoadohdahs, tad toe iseijoht ahrâ pahreelish fawu pilfatu islaupiushchi un wissadus pohsta un bresmas darbus pardarijuschi. Tetuanâ Spanjeri atradduschi 73 leelus-gabbalus, 5000 lohdes, 40 tubkst. mahrzinas schweta un 30 tubkst. mahrz. Enlenderu pulwera. Taggad Marokkeeschti fakauts spehks atkal falaffahs

un dewees us Melisas pilfatu. Spanjeru Generals Buzeta prett O'Donnela pawehleschanu ar maiju spehku scheem uskrititis, bet fakauts tappis, ta la bij ja-eebehg atpakkat Melisas pilfata. Genaidneeki teem dinnuschees valkat lihds pat pilfatu wahrteem, bet ar fkanstu leelu-gabbaleem tohs atkal aiedsinnu schi. Spanjereem 53 noschauti, 146 ewainoti un 21 nosudduschi. Ba tam Marokkas Keisers suhtijis sawus weetneekus us Generalu O'Donnelli, lai saderr meeru, bet schis teizis, lai to isdarra ar paschu Rehnineeni. Schi gan gribboht meeru, bet laudis un saldati ne gribboht un prezajahs par schi karro. Rehnineenee präffoht, lai Marokkas Keisers tai nowehl to pilfatu un semmes gabbalu, ko jaw panchmuschi, lai iemalha 200 miljonu naudas un ne leeds kristigeem zilwekeem wiina walsti sawâ tizzibâ darbotees un andeletees. Spanjeri taisahs wehl karroht, us Tangeru pilfatu eet (skattees Uwrikas jaunâ lantfahrti) un suhtischoht leelaku karra-spehku us Uwriku. Enlenderi, surreem ne patihk, ka Spanjeri pee Gibraltares kanahla eetaisahs, nupat suhta fuggu spehku us Lisboni, Portugalê, lai tur rouga kâ Morokkeeschem nu ees un lai Spanjeri ne paleek par dauds drohshi.

Italia. Jo deenas jo wairak redsams, ka bes karra to lectu jaw ne beigs, warrbuht pawaf-sarâ jaw atkal fahks karroht. Jo Bahwests stipri surrahs un nekahdu padohmu ne klaus, jo winna semmes peederroht Kattolu basnizai; arri Kattolu biskapi Sprantschu it zittas semmes wiina eedroh-schina, jebshu pascha laudis Rohma un winna semmë gribb un gribb pee Sardinjera peeturtees, un Sprantschu Generals Rohma tikai ar warru schohs warr fawaldit un pasargahi no dumpja. Arri Eistreikeris un Baijeris Bahwestam suhtoht fleppen bes mundeerina isgehrbtus saldatus un Nea-

peles Rehnina karra-spehks stahw gattaws us pa-lihgu pee Bahwesta rohbescheem. Napoleonam beh-das ar nemerigeem biskapeem un Awstehm, kas prett winnu raksta un darbojahs, un arri Sawojas semmites labbad, ko labpraht gribb dabbuh; bet nei zittas walstes nei paschi Sawojas laudis to gribb. Nupat lassam, ka Sardinjeris, kas lihds schim arri ne gribbejis scho sawu semmes gabba-lu Napoleonam doht, to taggad gribboht wehleht; jo, — ja Bahweste ne padohdahs un tam ar warru panemu sawu semmi, — tad scho Napoleonis Sardinjerim to gribboht doht, ja Napoleonam Sawojas semmiti dohshoht. Pa tam Italia taisahs us faxeu. Sardinjeris sa-aizina billetneckus. Mai-lante leek faktahrt prowjanti preefsch 120 tuhfst. sal-dateem un 24 tuhfst. firgeem, no Sweedru semmes 800 leelus-gabbalus, ko tur lizzis taisiht, schis deenäas leek atwest uu Parise saldatu mundeerinus leek taisiht. Aprila mehuesi lai irr wijs gattaws. Eistreikereem atkal frusts ar sawu Venezias semmi Italia, jo ta us dumpi gattawa, un pa simteem aiseet pahr rohbescheem pee Italeescheem. Taggad Gubernaters islaidis sifru pawehleschanu, ka Venezia ifkats, kas nemerigis un jaw parahdiis ka prettineeks, tik tuhdal janemm par nekruthi, lai buhtu leels jeb mas, weenalga kahds buhdams, arri zeetumos jaw eelikkuschii papillam dumpineku. Tas pats irr Neapel, kur 1 wirsneku un 200 under-opzeerus apzeetingajuschi, kas gribbejuschi dumpi zelt. Sinneet, ka Ensleideris isdewis padohmu, ka lai scho leetu Italia ar labbu isbeids; bet Eistreikeris atbildejis, ka to ne gribboht un ne warroht klausift, jo tas winnam un Bahwestam buhtu par gruhti. — Ta rahdahs, ka ix to 5 leelu waldineeku weetneeki wehl ne hanahks Parise scho leetu apypreest, jo ne itt wissi ta gribb darriht. — Pa tam teem leeleem pabrihkeem Belgeru un Wahzsemme, kas taisa plintes, sohbinus un tahdas karra-leetas, tik dauds darba, ka ne svehj wissu ustaishiht, kas pee teem tohp apstellehtis, lai taisa preefsch Sardinjereem, Italeescheem un zitteem. Us labbu tas jaw ne rahda wis.

S—j.

Nihnas semmē kahds kaupmans, kas sawu gaßpaſchu bij nonahwejis, tilke eeliks zeetumā un ta fohdihls, prohti: tam ne bija wehlehts nemias gulleht. Deen' un nakti stahweja pee wiina 3 fargi, kas to uspasseja, lai tas ne eegust; bet tai 19ta deenā tilke wiina mohkas til leelas, ka tas teeſas fungus likke lubgt, lai tee darroht ar wianu ko gribboht, lai winnu pakarroht, noschauaudsoht, fadedsinajoht jeb noslibzinajoht, bet lai to tahdās leelas mohkas bes meega buht, wairi ilgaki ne pamettoht; jo winsch to wairi ne warraht iszeest. Itau, kahda dahrga waijadfiga leeta irr meegs.

Turku leelais Generals Dimer Vaſcha, kas lassitajeem wehl no Turku karra pasifstams, effoht taggad no Turku Keisera kahdas pahrfkattishanas deht no ammata atmests un wangibā likts.

C. F. S.

Brahſchöſ Jerikowas muischā 15ta Nowember p. g. noslahpuschhas 5 deenesla meitas no ohglu twanna, kas zaur va agri aistaifatu krahſni zehlees. Ar leelu dakteru puhlinu 3 atdfiſhwojuſchahs, bet zettorta irr pagallam un peelta lohti slimma. Jaw daschs ir zaur ne-apdohmigu ahtru krahſs aistaifiſchanu, jeb pahrleku pirts kurrinashanu sawu diſhwibu paſphelejis. Man pascham gaddijahs aiphehn tähda pahrleku kurrinatā pirti us laukeem nogihbt. Ne seun kahdam fungam L. muischā (Kursemme) täpat notizzis. Winsch til pehz dauds fündahm atdfiſhwojeus un tad negantas galwas fahpes iszeetis. Ne-apdohmiga buhſhana nekur ne geld.

—Id.

Wesselibaſ dranga padohmi.

Tizi dakterim un atmets nemahzitus padohma dewejus. **Sirdsmihkee lassitaji!** Jau 24 gaddi irr pa-wadditi, kad eefahku dakteru buhſchanā darbotees un ahrfeht mihlus Latweſchus. Alegahju arri us fweschahm semmehm, laimigi tur diſhwoju un lauſchu pulka dauds atraddu gudru un prahligu, bet — Deewam schehl — arri dauds tumfibas un mahnu tizzibas. Sawus behenius gribbedams mihtā teh-wu semmē isaudfinah un iomahziht un ar schehlige Deewa dahwanahm baggati svehlihts, es pahnah-

zu mahjās, pats usnehma sawas dsumts muishas (Tumpraweeschu) waldishanu un taggad no sawa ammata gruhta puhsina dussedams, jums par labbu gribbu raktiht Latweeschu Amises. Dohschu daschadas derrigas mahzibas, gan labbi sinnadams,zik daudsreiss mihi Latweeschi mahziteem daktereem ne tizz, wiunu sahles fmahde un papreelch eet pee daschadeem lauschu ißslaweteem labdarreem, puhsch fotajeem, sinnatneekem, padohma dewejeem, wezzahm bahbahm un wilstineekem, ißmakfa bes kahda labbuma dauds naudas un beidsoht, kad jau nekadas zerribas wairs naw, tad tikkai dakteri melle un no ta prassa, lai nu glahbjoht.

Ikkatrei slimmibai un fehrgai (lai ta nu buhtu ahtra un bailiga, irr faws laiks, kurrā to warr glahbt. Kad scho laiku aiskawehs, tad pats gudrakais dakteris ne palihdsehs un slimmam ja-eet pohstā, kaut arri dehtu jo labbas un derrigas sahles.

Ir fo isbrihnotees un prahltigs zilwels to leetu muhscham ne faprattih, kad reds, ka kaudis tahdeemi sinnatneekem jeb wezzahm bahbahm wairak us-tizz, neka augstās skohlās mahziteem daktereem, kas daschu gaddu darbojushees ißdibbinahf wiffu slimmibu wainas un faknes, wiffas no schehliga Deewa radditas sahles, kas pee schihs woi tahs wainas jeb fehrgas derrigas bijusbas ne ween wezzös laikös, bet wehl wairak muhsu deenäs, kur wiffas dakteri finnashanas azzim redsoht wairojahs un jo baggatas palikluscha. Salki, kur tad tawi sinnatneeki, kur tawas bahbas irr fmehluscha sawu gudribu, sawu padohmu ?? Apdo hma scho leetu un gruhti gan ne buhs atrast, ka tahdi sawā multibā, bet wehl wairak ar wilitas pilnu firdi, grehzīgas pelnos deht lautinu apfrahpy ne ween ar daschadahn nederrigahm faknehm un sahlehm, fo is-rakluschi kaut kahdā sehtas mallā, jeb pirkuschi pee kahda Schihdetu, — bet arridsan ar puhschloscha-nu un apwahrdoschanu pehz wezzu paganu blehnu tizzibas, fo Deewam schehl wehl schur tur atrohn pee kristigeem Latweescheem, jeb schu teem gan ne dohd tahdas tizzibas mahzibas nei skohlās nei bosnizā. — Bet — ne ween tapehz juhs lihds schim effet apghelkojuschees; wehl wairak slimmeeem

un apfarguscheem buhs pohsts zaur to, ka tee ne melle daktera padohma pee laika, tà kā waijaga buht.

Ja gribbi, lai dakteris palihds, tad paklausi schohs padohmus:

1) Ne aiskawe ihstenu glahbschanas laiku. Dauds slimmibas irr tahdas, kur ne warr ilgi gadiht, ja gribb palihdsicht. Tapehz ej tuhdalin ee-sahlkumā pee sawa daktera un ne tehre laiku pee bahbahm un daschadeem wilstineekem.

2) Ja pats ne warri aiseet pee daktera un kad winnam ne buhtu walkas tewi apnielkelt, tad — luhsams — ne suhti kaut kahdu neßprattigu zil-weku, kas ne mahk dakterim fka idri isstahsticht wiffas tawas wainas un mahjās pahrnahzis, buhs aissmrisis wiffus padohmus, fo dakteris dewis. Tu tak ne sinnasti fo darriht, kā turretees, kā sahles dsert un warrbuht, ka zaur to pafpehlesi wesselibu un dshiwibū.

3) Eßi paklausigs un ispildi wiffu to, fo dakteris pawehlejis. Ne fma hde winna sahles, ja tahs arri tuhdalin ne lihdsatu jeb ruhltas un reebigas buhtu. Daschas sahles naw saukas un fmelekigas; bet tomehr tahs lihdschs, jeb takschu at-weeglinahs pee tahdahm wainahm, kas nemas naw paglahbjamas, — ja tikkai pazeetifees un zerrefi us schehligu Deewu un dakteri.

Beidsoht sché wehl peeminnerhu „Mahju dak-teru,” scho lohti derrigu wesselibas grahmatinu, farakstu no Kursemmes dakteru teefas wezzakaja Dr. R. Bursy; taggad ta irr dabbujama Jelgawa, Steffenhagen funga grahmatu bohē. Par scho grahmatu sawu padohmu esmu dewis Latw. Ami-schu pehrnoja gadda gahjumā (Nr. 22); bet sché wehl jaſalka, ka schihs grahmatas eeweschanas wahrdi no muhsu augsti zeenijama Latweescha draugu, zeen. Schulza mahzitaja, wehl plaschaki un grunitgaki is-stahsta un parahda, us kahdu wiht buhs turretees pee daktera un tapehz dakteris buhs labbaks glahbejs par bahbahm un labdarreem. Scho grahmatinu, kas tikkai 15 kap. makfa, waijadsetu atrast ikkatrās mahjās. Ta darrihs jums leelu labbumu, kad ihstena daktera palihgu ne warr afsneigt un

buhs derrigaka par wisseem labdarreem un bahbahm.

Kā jau pirmak minneju, es dauds redseju un peedishwoju, ne ween ūweschās semmēs, bet arri pee jums mihleem Latweescheem. Juhſu tautas ihstens draugs buhdams, es tapebz ne ween ar scheem pīmeem wahrdeem gribbu jums atwoert jaunu un taifnu zettu, kas juhs bes maldishanahs waddihs pee ihstena wesselibaas awota; — bet ar Deeru ta Runga palibgu ir turpmak runnachu ar jumis par daschadeem nederrigeem eeraddumeem, zaur ko redseju dauds kantinu, bet wehl waits behrininu paleekam nahwei par laupijumu.

Dr. T. v. Dieterich.

Sinnas par Kursemneeku un Iggauu laupischann.

Kad nu 7tā Nummeri ihsumā par wezzeem Bruh-scheem esmu stahstijis, tad lai nu atkal par Widsemmi un par tahm zittahm Austruma juhras semmehm runnaaju. Kā definitā tāpat orri weenpaazmitā gaddu simteni mehs wehl gauschi mas par tahm Austruma juhras semmehm sinnam; til par to mums irr stahstichts, kā scho semmu eedishwotaji teem laupitajeem, kas winnu semmei daudfreis usbrukkuchi, irr pretti turrejuschees. No tahdeem laupischanas darbeem lai tik diwus peeminnu, kas diwivazmitā gadu simteni irr notikluschi. Prohti: Kursemneeki un Iggauu sevim Geland-fallu par laupischanas mittelti bij zehlufchi, un no schahs weetas tad winni pa wissu muhsu Austrumas juhru brauze apkahrt laupidami. Dahnu Rehnisch Waldemars I. bij nodohmajis scho laupischanas verrekli isphosticht, un tadeht 1171mā gaddā leelu karra - spehku prett scheem laupitajeem issjuhtija. Par karra waddenem bij winna pascha dehls Kristaps un tas droh-schais Esberns. Bij breefniaga karra kaushanahs. Dauds Dahnu schinni kaushanahs kritte un Esberns pats tikk stipri eewainohts. Gan leupitaji jau preezajahs un gawileja, dohmadami, kā Dah-

nus buhschoht uswarrejuschi; bet tā ne bij wiš. Winni no Dahneem beidsoht tā tikkie fakanti, kā itt neweens weenigs no winneem no reinaidneeku roh-kahm ne ismukle. Bes scheem juhras laupitajeem wehl bij dauds zitti; jo 1188tā gaddā Kursemneeku un Iggauu semmes juhras-laupitaji isphostija Sweedru semmē Sigdunas pilsehtu. Sweedru semmes Rehnisch karroja ar scheem laupitajeem ilgu laiku, kamehr winnus pehzgallā pawissam no Alystruma juhras isdünne.

Preefch schi laika jau kahds Kreemu waldineeks, kas Polozkas pilfata dshwoja, tohs peedishwotajus pee Daugawas, tohs Lihbeeschus un Latweeschus bij appakisch sawas waldishanahs dabbuijs, un schahs abbas tautas Polozkas waldineekam lihds 1186tam gad. kalpoja. Schinni gaddā atmahze tas pirms Lihbeeschu Apustuls Meinards wahrdā, cebrauze Daugawa un no Wahzeescheem pirmsācārās^{irr} bijis, kas sawu kahju us Widsemmi irr zehlis^{irr}). Ar scha wihra atmahschann no Wahzemmes us Widsemmi tāhs ihstas sinnas par Widsemmi sah-kahs.

R. II.

Tauna grahmata.

pee wisseem grahmatu pahrdewejeem dabbajama:

Pluddu breefmas.

Scho stabstu Latweescheem par derrigu mahzibū un laika kawessli no Wahzu grahmatas pahrtaijis N. Schulz, Selgawas Latv. pilfata mahzitajs. Selgawa, 1860. Dabrujama pee grahmatu pahrdeneja Vlakas (J. Kochlis un E. Behre). Maska eeecta 20 kap.

Sluddinaschana.

Pee Selgawas Leel-uypes us Oħdin a pħawabm 2 faud ses ar labbu feenni isdohdamas. Skaidras sinnas par to warri dabbih

Stohkas meschakunga muishħa.

^{*)} Loffi Schulza Kursemmes stabstu-grahmata un Schulza friegħas kafnizas stabstu-grahmata to peelikku galla.

Sinnas.

Taunas lantfahretes.

Awrikas un Australias lantfahretes, abbas, lihds ar saules un winnas gahju-swaigsmu bildehm, us weenu lappy kohpā druktas, tagħad irr dabbujamas par 20 kap. fudr. n. Nihgħa pee Minnus funga un Selgawa Awrisch u nammā un pee Schulza mahzitaja. Turpat arri wehl tħabs Ġirovax, Asia, Amerikas un Kanāāna lantfahretes un winna iż-żejt iż-żejt hanas, par to paschu mafsu, kā lihds schim, dabbujamas. Skaidras sinnas par tahm jaunahm Lantfahreħem doħsim zittu lappy.

Schulz.

Bri ħw drikkej.

A w i s c h u

B a s n i z a s

N r . 8.

peelikkums.

s i n n a s.

1860.

S a n n a s s i n n a s .

Behterbürgā augstis Kungs un Keisers lihds ar Keisereeni schehligā prahā nospredušchi par peeminnu tāi deenā, kad pehrī augstis Krohna mantineeks 16 gaddus wezs palikke, wehl weenu apghadashanas nammu preeksch 200 wahrgulischeem, kam ne-iēdseedinajama flimmbiba, līkt uszelt. Pusse no teem, kas tur tiks usnemti, dabbuhs wissu par welti, un oħra pusse par itt leħtu nau du taps usnemti. Augst Kungs un Keisers preeksch īchi namma usturreschanas ik gaddus no fawas paſčas kabbatas 20 tuhkt. rubt. dohſchoht. Lai Deewis augstais muhsu schehligus un mihiġius waldineekus laizigi un muhschigi aplaimo un swiehti.

Dohrbes pilsatinā, kur Springeris pee 20 gaddeem par Wahzu Kirspohles skohlmeistera ehrgelneku bija, un kureħ tagħad Leepajā pee Wahzu bahrina namma par skohlmeistru strahda, bija 2 gaddi. Kimmels par skohlmeistru, kas us Tukkuma par aprinka-skohlmeistera ajsgahje, — pehrī Dohrbineku paſču behrns, kas labbi Teħryat as skohlmeistru skohlā ismahzijs, un kas Schäfers wahrdā, tikkie par skohlmeistru un ehrgelneku eezelts. Lai nu Deewis paħħids wiſsem scheem jaunem nulle ammatā eezelteem skohlmeistereem tizzigi pee jaunu behrnu dweħfelehm strahdah lihds kamehr wehl irr deena, jo naħks nahks, kur neweens wair ne warreħs strahdah.

Berlinē, Bruhschōs, Janwara mehnesi tur-reja ta beedriba, kas dewu si Jerusalemes Ewangeliuma draudsei dahwanas un to us kahjahn uszehlušchi — goħda swieħku par peeminnu, ka nulle 18 gaddi aistazzejušči, kamehr Jerusalemē pirm a i s Lutteru biskaps eezelts, un ka preeksch 14 gaddeem tur Lutteru basniza uszelta un eejweħ-

tita. Augsts gudribas mahzitaj's Straufis tai deenā Berlinē runnu turrejis un israhdijs, ka pehrī ta beedriba, kas Berlinē ir — preeksch Jesu salemes basnizas 4300 dahldeus samettu. Urrī Bruhschu Kechniſch 1000 un Prinzis waldineeks 3000 dahldeus u tam dewis, sai warretu Jerusalemē mahzitaja muijsku leelaku buhweht. Urrī Beirute un Aleksandrija Lutteru draudse waixumā eijoht, un turpu arri pehrī no Bruhſcheem dahwanas aissuhtitas. Smienas pilsata wairak darbojotees Ġniedlenderi zaur sawu bißkapu Gobatu. Lai Deewis paħħids muhsu tizzibas brahkeem taħha Ranaānos semmee pee meeħas unidweħseles apkoħpħanjas.

Mizzas pilsata, Italiā, tikkie tai 14ta Janwarji kreewu jauna basniza eejweħħita. Muhsu Kunga un Keisera mahte un Keisereene Aleksandra Weoderowna tur masgajahs un nu arri Krohna mantineeks turpu nobrauzis. G. J. S.

Lauñże, (Sakſhu semme) effoħt daudis laudis kas tizz, ka stalli apburti. Par taħdu avburtta stalla tibrisħanu nu daċċhs mahnu-tizzigs makħa-joht 5 lihds 10 dahldeus. Tibri briħnum, ka ir-Wahjemm, kur laudis gan wairak mahziti ka pee mumis, taħdu neekus tizz. Mułku un mahnu-tizzigu paħaule deesgan. — ld.

(Behtuls) Bertolda biskaps.

Kad ta finna par Meinarda nahwi Brehmes pilsata nonahze, eejħele Brehmes biskaps Artwigs 1196ta gadda to muħku Bertoldu par Widsemmeś biskapu. Winsch weens pats bes kahdeem bee-dreem us Widsemmi nogħajje, għibbedams toħs eed-điħwotajis paprekejha eepaqi. Is-sakħħiġi nonahżijs, winsch sapulzinajha tāpat kriستi ka arri pagħanu wezzajus, dewe winneem brangi eħst un dsert, un wiħneem fazzija, ka tas us wianu paſču weh-

lefchanas scheit effoht nonahzis, un gribboht nu sawa nomirruscha ammata brahla weetu usnent. Gefahkumā Lihbeeschi prett winnu gauschi mihligi rahdijahs, bet fleppeni sawā starpā norunnaja, winnu basnizā nokaut un Daugawā eemest. Bertolds to finnaht dabbujis, aibehdse fleppeni us fuggeem, nobrauze us Wahzescheem, un no turrenes us Nohmu. Schē winsch no Wahwesta atkal jaunu grahmatu dabbuja, kurrā winsch wisseem teem, kas prett Widsemneekem gribbeja karā eet, grehku peedohfchann bij apsohlis. Taggad Bertolds leelu karra-spehku salassija un ar to 1198tā godā atkal nogahje Widsemme. Sallaspilli nonahzis, fuhtija wehstneschus pee Lihbeescheem un likke winneem prassiht, woi winni kristigu tizzibu gribboht peenemt un to paschu ustizzigi pasargah? Us abbahm jautaschannahm winnt atbildeja: „nē.“ Bertolds tahdu atbildu dsirdejis, nobrauze ar saweem fuggeem un laudim diwas juhdes no Sallaspils, mette enkurus pec lahma kalna, ko Rihge sauze, un schē ar saweem laudim farunnajahs, kas nu effoht jadarra. Arri Lihbeeschi schinni laika bij sapulzeju-schees, un papreelch melleja meerā salihgt. Bet kad Bertolds meeru wairs ne peenehme, tad Lihbeeschi Wahzescheem tilk breefmigi uskritte, ka schee us behgschanu dewahs. Bertolds, kas laikam slits jahtneeks irr bijis, tilke no sawa istruhkuscha sirga Lihbeeschi pulka eenests, no scheem pasichts un fanemts, pehdigi no weena Lihbeescha wihra, Ihmanta, ar schlehpū nodurts un no zitteem nikneem Lihbeescheem gabbalds faraustihts. Wahzeschi, sawa biskapa breefmigu nahwi gribbedami atrebt, is-pohstija Lihbeeschi semmi neschehligi, ta ka schee pehz scheklastibas luhgt fahle un atkal kristigu tizzibu apsohlisja peenemt. Tannis nahkamas deenās tilke 50 Lihbeesch Sallaspilli un 100 Lihbeeschi Zschekelle kristiti; winni peenehme preesterus, apsohlisja Wahzescheem labbibas-dohfchanas molsaht, un ta tad atkal meers bij notaishits. Bet tilk ka Wahzeschi lahudu gabbalu juhrā bij eebraqkuschi, iesskrehe Lihbeeschi pa pulkem no sawahm virtim un mettahs Daugawā, tahdus wahrdus fazidami: „Schē muhju straumes skaidrā uhdeni mehs tahs kristibas uhdeni nomasgajam, sche mehs noslizinajam to

fweeschu tizzibu un suhtam winnu teem Wahzescheem pakat.“ Wahzeschi, kad winni no sawas laupi-schanas us fuggeem bij atpakal greesufchees, bij nejauschti atradduschi, ka weenā kohka zilweka galwa bij usgreesta. Scho galwu Lihbeeschi turrija par Wahzeschu Deewu, kas winneem pluhdus un mehri atnes. Tapbz, kad winni Daugawā nomasgajuschees, fataisija Lihbeeschi sawadas bur-schanas fahles, dsehre tahs, nozirte to galwu no kohka, usschje winnu us weena dehla, mette winnu Daugawā un suhtia Wahzescheem to pakat. Nahkamā mehnēsi Lihbeeschi teem mahzitajeem uskritte, un weenā paschā deenā 200 no winneem nokahwe. Tee zitti mahzitaji isbihjuschees, aibehdse us Sallaspilli un no turrenes melleja Lihbeescheem pretti turretees. Wissi Lihbeeschi nospreede weenu deenu, kur wisseem mahzitajeem no semmes ja-iseet, un ja lihds tai deenai wehl kahds atlizzis buhtu, to winni tad gribbeja nokaut. Nohwes breefmas eeraudsidi, mahzitaji, zil ween kars jauda, no semmes aibehdse. Rohpmanni, kurrus Lihbeeschi orri nokaut gribbeja, zaure to pee dschwibas tilke isglahbti, ka winni tohs wezzajus ar baggatahm mantahm apschinkoja. Bet paschi Lihbeeschi arr til ihu laiku swabbadibu baudija.

K. II.

Dinburgas Lutteru drandse.

(Statues Nr. 7.)

Virma weeta irr Krašlawā, maßs vilفاتinsch, kas peederr Pohlu Grawam Plataram, us Witebskas pufi, 6 juhdies no Dinburgas, us kurrū pufi jabrauz gax Daugawas uppi vahf kalsnem ween. Tee dschwibas 10 Wahzeschu saimes, kas ar zitteem no laukeem us Deewa kalsposchanu sapulzejahs weenā sahli, ko Grawa kungs teem sawā nammā nodewis, kur tee kanzeli, benkus un masu alta-ra galdinu bes bildehm un frusta irr etalissjuschi. Ohtra weeta irr us Pehterburas pufi 9 juhdies no Dinburgas Peenin muischa (Penian), kas peederr Pohlu Grawam Bergam bet us arrenti nodoh-ta kahdam zeenigam fungam, kas labprah mih-jo Deewa wahrdu un kohti preezajahs, kad winna jahlis pildahs ar tizzibas beedreem Deewa wahrdu klausift. Tee arr maßs pulzinsch Latweeschu dschwibas

wo, kas no Augsch-Kursemes un Widsemes is-
gahjuschi ap Beeningem irr weetas usuehunuschi par
usraugeem jeb rentinekeem, wissi pahtikluschi wihi-
ri, ko Deewa sweschä semmē swchtijis, un kas stiyr
turrabs pee sawu tehnu tizzibas un arri ne kaunahs
Latweeschi effoschi, bet prezigi kad dabbu Deewa
wahrdu sawu wallodā dñirdeht. Trescha weeta
irr atkal us Ribgas püssi 7 juhdseks no Dinaburgas
pee Kollupes, Siberga Grava muischas, pabrikis,
kur glahsu butteles taisa (ko tee Witebsneeki, kas
Latweeschi un Kreewu wallodas sojauz, fousz par
steeklu-pabrikis). Tè wissi strahdneeki irr Wah-
zeeschi no Widsemes leeleemi glahsu pabrikem.
Tas pabrikis irr mass meestlisch; to masu nam-
minu, kur tee pabrikanti dñihwo, widdu irraqid
leels namis kà rijas, tur eekschä leelu leeli zepli no
Wahzsemes mahleem un keegeleem muhreti, kur
no smiltum un pelneem ta glahse tohp sawahrta.
Tur us gaddu wairak kà 1000 assis mokkas faded-
sina un warr dohmaht, kahdam karstumam tam wai-
jag buht, kurre smiltis un pelni kuhst. Kad ta
gahse irr pawissam skaidra, tad tee pabrikanti gor-
ras malkas-truhbas ar dselses gallem eebahsch
gahsu zepli un ismell masu glahses fausinu, tad
dwaschü eepuhsch, zaur ko ta glahse paleek par puhsli,
tad grohsa un wehl puhsch un atkal ismell to
dwaschü, kamehr tas puhslis paleek par butteli; kad
tahs butteles irr gattawas, tad tahs eelk zittä
krähni, lai pamashytinam atdseest, zittadi lehti
sprahgst. Tas gan irr gruhls darbs ihpaschi see-
mas laikä; no preekschas ugguns leefmu op-
lams karstums un no pakkalas atkal aukts webjisch,
ka nabbaga butteli-puhtejs lehti sawu wesselibu
paspehle un tasschu tam mas pelna un wahja pahr-
tishana, jebshu tam deen un naft jopuhlejahs un
arri svehtdeenäs ne warr atpuhstes. Jo kad ta
gahse irr gattawa, tad jastrahda; zittadi ta eet
yohstā. Kad nu tee arr isskattabs itt
dselteni un bahli, un nemas tik spirsti. Kà tee, kas
eeksch Deewa dabbas strahda. Leels preeks mahzi-
tajam tahdeem nabbaga kaudim to wahrdu no ta
muhschiga meera un preeka eeksch svehta Garra
pafluddinah; tee arr prezahs Deewa wahrdu klaw-
sicht, lai arr kas teem naudu makfa, jo teem firgi
par naudu ja-usnem, mahzitaju atkal us Dina-

burgu stelleht, jo wunsch ne spehs pats firgus tur-
reht. Deewa falposchana tohp turreta weenä lee-
lakä kambari, kas glahsu-puhteju meistera nammä
us to irr cetaifhts; lohti leelam tam ne waijog
buht, jo ne wairak kà 30 zilweki tur fapulzejahs.
Wissä Dinaburgas draudse, pilfata un aprinki
worr rehkinat lihds 500 dwchselu. Ar salda-
teem gadskahrtä irr lihds 600 Deewgaldneku, no
kurreem gan kahdi 200 irr saldati. — Nu es
mihfeem lassitateem wehl kahdus wahrdu gribbu
rafsticht no teem saldateem, un tizzu, ka labprahrt
to lassiseet; jo tee irr juhsu brahli un karsch gan ne
prezatohs pahr sinnahm no saweem brahleem, kas
irr sweschumä. Eeksch wisseem Kreewu Keisera
karra-spehkeem waijag buht labbai daskai, kas pce-
derr pee Luttera tizzibas. Ta arridsan te Dinaburgä
karra deenestä irr Wahzeeschi, Pinni, Iggauni,
Latweeschi, Weischi. Piancem, Peischeem un Ig-
gauneem Deewain schehl es ne warru Deewa wahr-
du pafluddinah. Pinni un Leischi te arr irr
mass, bet Iggaunu labba teesja pee freposta Gar-
nisones-Artillerias, kur eeksch 2 rohtehm gan 1½
simts zilweku irr; tee dñihwo eeksch leelahn muhre-
tahm kasarmahm un teem uekas ne kaisch, tee ar-
ween paleek us weetas, dauds arr irr prezetti; il-
katrs prezchts saldats dñihwo ar sawu feewu ihpa-
schä masä kambari. Iggauni irr parleeku gruht-
galvigi un sai arr 10 gaddus karra-deenestä buhtu,
tatschu arri Kreewu wallodi ne spehs ismazitez.
Tad nu es us nekahdu wallodu ne wareu ar win-
neem parunnatees nedj eepashtees. Wairak manni
apmelle Latweeschi, kurreem es ifkatru mehnest
1 woi 2 reises Deewa wahrdu fluddinu, tad tee
arridsan nahk pee man un rafsta grahamatas us mah-
jahm; tad mehs parunnajamees no ta un scha un effom
labbi eepastnnuschees. Latweeschi, kas arween fre-
posta stahw, mass, irr bet wairak tannis pulsös, kas
waffara te lehgeri gulf un seemä atkal aiseet proh-
jam; ihpaschi tchumi gadda te irr leels Latweeschi
skaitls; weenä Sawiheskä pulsä 200—300 zilweki,
ta ka kad eet us basnizu ohtra daska ne teek eekschä.
Latweeschi irr labbi saldati, un ja tee tik labbi
Kreewiski runnah tismahzahs, un arri mas ko rak-
sicht, tad tohs labprahrt nemm par undropzeereem;
Latweeschus mehds arri uemit par dentschukeem, proh-

ti par sullaineem un powareem, jo tee sawus fungus labbi proht kohpt. Muhsu deenās paldees Deewam kaaxa-deenets naw wairs tik gruhts. Virjneeki tohs laudis ne lauj un wakte, lai arri undopeezeeri tohs ne sitt un ne mohza; tee laudis arridsan dauds labbaki tohp turreti un barroti. Arri ta munsterechana naw wis tik gruhta, naw wis wairs teem stihwi jaftahw ar gaisa pozeltu kahju, arridsan naw wairs tahs plintes japeesitt pee fruhtim, ka tik skann ween, un jaeschkeet, tee effoht vihri no dselses kalti un ne no meejas un assins taisiti. Taggad tee ne nes wairs tik smaggas nastas us faweeem plezzeem un mahzahs lehft un skreet, un sawus lohzelkus iesteept un ar bajonnetti kautees, ta ka tee kauli skpri un lunkaini paleek un tee warr ee-naidnekeem prettim turretees; nu arri manna, ka saldati dauds preezigaki un lustigaki pee munstereem irr. Paldees Deewam, arri deenesta laiks naw wairs tik garsch; ta tad muhsu deenās tas tik retti rohnahs, ka saldati aismirist sawu tehwu semmi un wallodu. Kad preeksch Leeldeenas wissi eet pee Deewa galda, tad es mehdsu tohs papreeksch pahrloufht eeksch Kattikma; zitti gan jaw wissi drihs irr aismirfuschi, bet ta leelaka daska, ihpaschi tee jau-naki tahs fwehtas mahzibas irr labbi sawa galwa eegruntejuschi; lai Deews dohtu, ka arridsan firdi tahs buhtu paturrejuschi un pehz tahn arri dsihwo-tu eeksch Jesu Kristu. Es arr to esmu pedsihwojis, ka mannim irr pateikuschi un rohkas nobutshojuschi par to mihto Deewa wahrdi, ko eeksch mihtas tehwu wallodas teem passluddinaju. Bet zitti arr flinki un kuhtri us Deewa wahrdi klauschanu un fwehtä rihtä, kad teem sianas irr, ka Latweeschu basniza buhs, labbak guss sawa gussa jeb eet schenki, ta ka virjneekem, ja tee Deewa wahrdi

mihtotaji irr, ar warru tee ja-aidsenn us basnizu. Bet kur tahuus beskaunuus ne warr atraft? Un pa-wissam es teem Latweeschu saldateem warru to leezibu doht,zik es no teem redsejis un dsirdejis, ka tee irr gohdigi zilweki un no blehnu us kaunu zel-leem fargahs. Arri tohs fawejus, wezzakus, see-was, brahlus un mahfas tee ne aismirist, bet arr atlaidschi, jebchu arri nauda tur ne buhtu bijusti eekschä. Un tomehr ta masaka daska tik dabbu no mahjahm antworbes us sawahm grahamatahm. Ak kas sawa tehwu-semme un sawas mahjäas pee teem faweejem dsihwo, tas neko ne sinn no tahs ilgo-schanas, ar ko tee pehz teem faweejem ilgojahs, kas sweschä semme un semme un sweschä tauta irr, kur sweschu wallodu un sweschu tizzibu turra. Zik ilgi zilweks wehl weffels un spirlts irr, tik ilgi wissi wehl ar weeglu prahru warr panest, bet ja slimmiba ar nahwes isbailehm zilwekam gahschahs wissi, tad gan irr gruhti. Es gan dauds tahdu nabbadshu or fwehto Deewu maifi esmu eepree-jinajis un eestiprinajis, kas tahli no wisseem teem, kas to mihte, lasaretē us nahwes ziffahm gulleja. Bahli waigi, dsiftas ne spihofchas ozzis, nogur-ruscas meesas pee teem ar skipru balsi mahza, ka wissa meesa irr ka schee un wissa zilweku gohdiba irr ta sahles pulke; ta sahle irr sawihtusti un winnas pulke irr nokrittusi, bet ta Kunga wahrds paleek muhchigi (1. Peht. 1. 24). Mahtes jeb mah-fas rohkas ne bij klaht, beidsamäas stundinäas tohs kohpt un teem nahwes gruhtumus apweeglinah, bet Deews tohs naw wis aismirfis nedis atstahjis; Deews teem irr klaht bijis eeksch sawas ne-iessibbi-najamas apschehloschanohs eeksch Kristus Jesus. Amen.

Gr—r.

S i n u a

No sids pateizam Sakkas muischas drandsei, kas zant sawu zeen, mahzitaju atsuhtijuse preeksch missioneerem 5 rubl. 20 kap. f.
 Täpat arri pateizam Nerretas draudsei par 10 rubuleem, ko atsuhtijuse preeksch tizzibas drangeem
Mihto-Sibiria. S-3.

Brithw driskecht.

No juhmasos-guberneunis augustas valdishanas vusses: Collegienrath G. Blaese, Sensor. Selgawa, tas 11. April 1860.

A w i s c h u

Missiones

Nr. 8.

peelikkums.

s i n n a s .

1 8 6 0 .

XXXVII. Par Deewa walstibn paganu
starpa.

10. Madagaskares - salla.

(2)

(Skattes Nr. 7.)

Wehl 1838tā gaddā missionars Jones eedrohschinajahs Madagaskares fallu apmekleht. Winsch peelaide pee ta ohsta Tamatowe, un tē winsch dabbuja dsirdeht, ka tee kristiti no wissabm mallahm spaiditi nu effoht flehpuschees paſchōs beesakdōs meschōs un dſikas allās woi kalnu augſtumōs un turfanahkoht kohpā tam dſihwam Deeram falpoht. Arri Gubernaters Rawaralali ſawā nammā winneem paſahwe fa-eetees. Bet jaw nahkamā gaddā winnam deht tam bij nahwe jazeefch. Winnu fanehme un gribbeja pefspeet ſawus tizzibas draugus isteift. Bet to winsch ne darrija wiſ un preezigi apleezinaja ſawu Pestitaju ſihgfm̄s buhdams, ka drihs dabbuſchoht winnu waiga no waiga redſeht. Tomehr gaddu pehz tam paſlehptus kristitus uſgahje, kad paſchu laiku tee taifajahs us Maurizias fallu aſbehgt. Zittus ar ſchkehpem nondure, zittus lehnā uggunī ſadefſinaja, zittus no augſteem kalneem augſchpehdū noſtuhme, ta ka neſchehligi ſadraggati pee wiſſeem lohzekeem ſawu garru iſlaide, zittus ar werdoſchu uhdeni apbruzzinaja. Pa ſimteem wianus ta neſchehligi nonahweja; bet wiſſi to nahwes zeffu ſtaigaja drohſchi un preezigi, wehl ar pehdigu no puhschanu ſawu Pestitaju pagohdinadami ar karſtahm luhschanahm un garrigahm dſeefmahm. Dauds tomehr bij, ka warreja iſbehgt woi us zittahm fallahm, kur winni bij atſchikti no feewahm un behrneem, woi arri

flehptees pa purwjeem un nepee-eetamahm weetahm, kur winni daſchlahrt pa dewinahm un wairak dee-nahm ne atradde weekas, kur drohſchi lahdū foħli warretu ſpert. Dublōs un uhdeni winneem bij ja-breen un turflaht ar krokodileem un gitteem swer-rem jakaujahs. Bet Kristus mihleſtiba winneem paſihdſeja wiſſas ſchahs behdas un breeſmas paſhrſpecht.

Bij arri ihpatte waina, deht kuras kristi-tus tik nikni waijaja. Kehnincene bij ſtipri aisle-gufe, ka neweenam ne bij brihw iſbehgt no ſchahs fallas, bet kad tomehr daudis to eedrohſchinajahs darriht un Galenderu un Sprantschu kuggi teem pee behgſhanas paſihdſeja. Kehnincene tahs paſchbas ſtrahpes draudeja arri Ciropas laudim, ko par ſaweeem laudim bij ſpreeduſi. Par to Galenderu un Sprantschu waldineeki ſafkaituschees, 1849tā gaddā lahdus karra-kuggus ſuhtija pee Tamatowes pilſatu, un to paſchu apſchahwe ar lee-leem-gabbaleem, bet neko zittu ne isdarija, neka daudis no teem eedſhwotajeem nomaitaja un paſchu pilſatu nodedſinaja. No ta laika Kehnincene jo niknaka paſlikke. Bij arri wehl zitta waina. Pebz Madagaffeschu mahau-tizzibas winuu apmirruſchi Kehnini tohp par deeweem zeeniti un paſchu to Kehninceni tahdā gohdā turreja. Kad nu kristiti ſawus waldineekus tahdā aplamā gohdā ne turreja, bet Jesu Kristu par ſawu iſtenu Kungu uſteize, tad tee pogonu waldineeki ta ſpreede, ka effoht zittai waldiſchanai padewuſchees un par dum-pinekeem paſlikuſchi. Tapebz nu dohmaja, ka ne effoht zeefchami.

No ſcha laika lahdus 3 gaddus ne lahdas finnas ne dabbuja no Madagaffescheem. Ne weens ne

drihssteja pee winneem nobraukt, neds paschi orri pee zitteem nahze. Itt ka buhtu schi falla suddusi no pafaules, ta neneeka no winnas ne dsirdeja. Tik-fai muhsu laikos atkal luhkoja missiones darbu tur usnemt. Bet kusch no jums, mihlee lassitaji, schahs behdu sinnas, ko nupatt jums dewam, bes firdesakustinafchanas warr lassih? Kusch no jums eelsch tahnahm gruhtahm fahrdinaschanahm, eelsch tahnahm bresmigahm pahrbaudischanahm pee fawas tizzibas buhtu postahwejis til ustizzigi, ka schee muhsu kristiti brahli Madagaskaré. Ak draugi, lai Deewu luhdsam, ka tas muhs schehlo un pafarga no tik leelahm behdahm! Jo gan irr red-schis, ka kristiti par neeka mantu un par mellurunnahm fawu svehtu tizzibu pahrdewuschi. Tadeht ihpaschi jums schahs behdu sinnas plaschaki effam issstahstijuschi, lai ikkatis mahzahs pee tahm fawu tizzibu pahrbaudih.

Mahlamá reise jums wehl par Madagaskari stah-stichu kahdas sinnas nupat muhsu laikos no tur-renes atnahfuscas.

Gr.

Missiones darbs irr schehlastiba.

Missiones darbs tahm draudsehm irr daudsreis usspeests tizzis, un ihpaschi jauni laudis us scho darbu tikke pesspeest; bet nu rohdahs, ka tas laiks irr nahzis, kur scho darbu par weenu schehlastibatur, un par tahdu mums arri scho darbu teesham buhs turreht, tapat pee teem, kas missiones darbu pee paganeem strahda, ka ir pee teem, kas mahjás paleek un missiones darbam ar fawahm luhg-schanahm un mihlestibas dahwanahm peepalihds. Lai tapet kahdu wahrdu par missiones darbu run-najam.

Pats tas missiones darbs jau, kad kristiti zaur to Deewa prahru darra, irr gan, to leelu schehlastiba missiones darba parahdiht. Mums pee ta nekahdu leezibu ne waijaga, ka tas missiones darbs, ka winsch taggad strahdahts teek, eshoht pascha Deewa darbs. Lai mums ar to peeteek, kad mehs sunnam, ka mehs zaur to Kristus pehdigu pawehlescha-nu peepildam, un ka Deews us scho muhsu darbu

fawu svehtibu irr lizzis, ko winsch teesham ne darritu, ja tas pehz winna prahru ne titku darrihts.

Mehs to par schehlastibu fawaz, weenam laigam draugam woi labdarritajam kalpoht, un lai arr mums pee schahs kalposchanas daschs gruhtumus buhtu. Un woi ta ne buhtu schehlastiba Deewam kalpoht, kas irr tas nepahwehreschamais draugs un labdarritajs fawas tautas? Teem spihdedameem garreem tahs gaifmas ne kahdu leezibu ne waijaga, kur tohs waijadsetu pahrleeginah, ka ta irr ta augstaka schehlastiba. Deewa prahru vilnigis peepildiht. Tapat arri tam ustizzigam missionaram un missiones draugam schinni leetä ne kahdas leezibas ne waijaga; winsch to sinn, ka ta irr winna augstaka schehlastiba un winna leelakais preeks. Deewa prahru darriht.

Weena schehlastiba ta irr, tam nabbagam un nespahjuekam palihdeht, un ta irr ta ihstena kalposchanas, us ko ta Kunga wahrds tahs missiones draugus ihsti irr aizinajis. Missionars teek issuh-tihts tohs nemahzitus mahziht, tohs sagahnitus un purwja estiggeschus ahrá wilkt, tahs baikodamas firdis apmeerinaht un to issamisschus firdis gaifmu, zerribu un mihlestibu eelet. Kurra firds gan Deewam par tahdu mihlestibu ne pateiku?

Schehlastiba irr ta, tohs svehtus garra pulsus debbesis wairoht; un schis ihsti irr missiones darba mehrkis. Woi ta naw schehlastiba, weenu bahrinu behrnu no pasuchanas glahbt un winnu mihlestibas kohpschanai peewest? Missiones darba tas Deewa kalsps iseet, tohs ne-isskaitamus nabbagu pulsus usmekleht, kas tai bresmigai Deewa ne-at-schhanai irr nodohti. Winsch iseet, tohs luhgt un pee atgreeschanas fault, winsch tohs sapulzina, ka tohs preesk Deewa gohda-krehsla warretu peewest, ka winni tur ar wisseem svechteem faweenotohs. Ka preezasees missionara firds, kad schee, kas pirmak grehlos un nahwes ehna gulleja, sowalaika sihds ar wisseem svechteem debbesis preesk ta Lehra gohdbas krehsla muhschigas fawas dseefmas dseedahs! Woi ta naw schehlastiba, leelu pulku paganu pee Deewa peewest un winnus par mantineekeem tahs muhschigas dshwoschanas darriht? Tahdu schehlastibu wissi peetizigi missionari peedishwohs. Tee akpestiti pagani ar leelu pateik-

ſchanu un ſlaweschanu Deewam ſtahſihs, kaſ tohs
pee winna peeweddis. Al, kaut arri mehs ſawā
dſihwibas gallā tahuſ ſchehaftibū dabbutu.

Ußfattait Apiftuli Pahwilu, to leelu paganu
missionaru un wiffus tohs Deewa wihrus, kaſ ar
winna garru iſgehrbi, pehz winna preekſchih-
mes missiones darbu irr ſtrahdajufchi. Deewa
winnus usgohdaja ar weenu leelu ſwehtu darbu,
un winni nogahje kā winnu meifteris un pabeidſe
ſawu darbu. Un fur gan wehl buhtu kristi, kaſ
ſawu tizzibu tik baggatigi gaismā buhtu parahdiu-
ſchi, kā ſhee to irr darrifuchi? Ar zik leelu pilnu-
mu un baggatibu winni pehz pabeigtaſ gaitas weens
pehz ohtra ſawu gohda ammatu pee Kristus kahjahn
irr nolikuschi un winnu Kungs un meifteris win-
neem tad wehleis. Lihds ar wezstehweem un pra-
weeschein debbesu walſtibā ſehdeht; un wirſ ſem-
mes tee weenu peeminnerhanas ſihmi irr atſtahju-
ſchi, kaſ wiffos laikos ſtahwehs kā Lihbanus falns,
jeb kā tee falni ap Jeruſalemi.

Nedſeet ſchē to Deewa miheſtibū! Wirsch ſawu
darbu ſaweem laudim nodohs. Kapehz? Ne tapehz
it ka wirsch bes teem gattaws ne warretu tik; to
wirsch gan ſpehtu; wirsch jau engetus us ſawu
kalpoſchanu warretu iſſuhiht; wirsch teem weh-
jeem warretu parwehleht ſawu Gwangeliumu wiffā
paſauſe paſluddinah; wirsch to ar ugguns-rakſteem
pee debbesu warretu rakſiht, lai wiffa paſauſe to
laſſiht warretu. Kapehz wirsch to darbu ſaweem
laudim nodewis? Wirsch to tadeht darra, ka
wirsch tohs mihlo, un zaur to winacem gribb lab-
bu darricht un taſs arridſan derrigus preekſch deb-
beſſeſ walſtibas padarriht. Un, warribuſt us ne kah-
du zittu wihi wiſch ſawu mihiu draudiſi ne warre-
tu apbehdinah, ka zaur to, kā wirsch to ſwehtu
miffiones darbu no winnas rohkahm atnemu un
bes winnas to darbu padarritu.

Kad nu tas weena ſchehaftibā irr, ka mehs wiſ-
ſas leetās preekſch debbesu-walſtibas pilnigi un der-
rigi paleekam, tad ir tas irr ſchehaftibā, ka mehs
pee ſchi ſwehta darba dallibū nemam, un if-
katram Deewa behnam par to waijadſetu pateikt,
ka wirsch wiffu tik brihnischki gudri irr eerikejis.

K. U.

Amerikas leela miffiones beedriba 1858tā gaddā.

Scho leelo miffiones beedribu eezeble Amerikā
1810tā gaddā Bostones pilſahṭā. Beedriba fa-
wus miffiones ſwehtkus ifgaddus gan ſchinni, gan
tannī pilſehtā ſwinn, kristigahm draudſehm no ſchi
darba ſiunn dohdama un taſs us fw. miffiones
darbu paſlubbinadama. 1858tā gaddā ſchi bee-
driba ſawus 49tus miffiones ſwehtkus Septembera
meheſi 4 deenas no weetas ſwinneja. Bija libds
400 miffiones beedri un 12 finti miffiones draugi
ſanabkuſchi us ſchihm gohda deenahm. Pilſahṭ-
neeki weefus mihligi uſnehme, teem mahjas weetū
ehpeenu un dſehreenu baggatigi paſneegdam. Bas-
niza bij ikdeenas no ſluſitajeem kā bahſtin preebah-
ſta. Miffiones beedriba iſrahdiſa, ka par gadda
laiku bija 334 tuhſt. dollarus eenehmusi un gan-
dris 380 tuhſt. dollarus isdewuſi; tad nu kahdns
46 tuhſt. doll. wairak isdewuſi ne kā eenehmusi.
Gan tamdeht now tik dauds naudas kā zittos gad-
dos famests, ka tannī laikā Amerikā weetū wee-
tahm nemeera un karex laiki plohſijahs. Beedriba
1858tā gaddā 12 miffionarus un 19 palihguſ ſee
paganeem ſuhtijufi. Amerikas miffiones beedriba
itt ihpaſchi 3 weetas ſtrahda: 1) pee Turkeem,
(Eiropā un Afričā), 2) pee ma hzi tā h m paganu
tautahm (Rihta-Indiā, Siamā un Kihnā); 3) pee
ne ma hzi tā h m paganu tautahm (waklara- un
deenas-widdus Afrikā, Sandwiku fallas un pee
Indianereem.

Sluddinaſchanas.

Sabilles pilſatinā Kurſemmē jaunu tirgu eezehlus-
ſhi. Scho tirgu turehs 1 mā un 2 trā Maija dees-
nā un ſchē iſſi no ſrgeem un teltim nems maſu tirguſ
naudu jeb tullu. 1

Zettordeenā tai 17tā Merzi f. g. noſidde weena
jauna melna kweſchku funna Zobdes muſchā.
Kas scho funna Zobdes muſchā ſungam Anſchew ſ-
kim nodohs, tas dabbuhs 2 rubl. f. pateigibas nau-
das. 1

S i n u a.

Mihlaus draugs! Juhfu rafstus ar preeku uskemtum Avises un tee buhtu gan itt derrigi, ja juhs fawai grahmatai buhtu appaksch rafstijuschi fawu wahrdi un to weetu fur juhs mahjojet. Jefchun juhs wahrdi gan naw joleek Avises, tad man nim tas jaistin; jo grabmatu-teesa ne wehl rafstu Avises likt no tabda, kurea wahrdi un mabjas weeta Avischu apgahdatajam naw flaidri sinnams. Atraksteet mannum fawu wahrdi — tad Avises liksim juhs rafstus.

S-3.

S i n u a.

Ar mihlo wesselbu maunim waies ne eet labbi! Dakteri nospreeduschi un mannim ja-eet us 2—3 mehnescheem us Wahzsemmi. Salzbrunnes un Kiffinges wesselibus omota ubdeni dser. Ar to mi behdas! jo ne laika ne naudas til dauds gribbu tehrebt! Bei ko lai darra ar dakteru fungem. Tee irr nescheligi waldneeki, las jaistin, lai it to summuvee muttes aiseegtu! Ko buhs dorribi! Ar Deewa valibgu tad mi eeshu preefch Zahneem. Bet nu maunim ruhy mihlaus Avises. Ko teisheet, ja fobis tas ne buhtu labbi? Woi mihlee laffitaji lehnigi pazeetifees? Tizzu, — peedobs ja fabda tahda waina gadditobs, peeminnedami, ka Schulzis nu jaw 11 qaddi ar Avisehm un Latv. rafsteem ispuhlejees, wahjisch palizis un tamdehk pahes mehneschu tam janowehl, lai atspirast. Ja Deews valibdsehs, tad ar lobbu wesselbu pahrbazis, warrefschu papillam stabstihi, ko isflawetä Wahzsemme redsejis un dsirdejis. Arri dihdam tur jaw ne stahweschu, mihlaus Avises ne peeminejis. Labbdeenas un jaunas sinnas ar pasti mihleem laffitajeem warrefsim atsubtiht. Ne zif tablu no Sprantschu rohbeschem, fur tas nemeera Leelslunga walda, ne buhs jaunu sinnu truhkums. Bet lai ar labbaku firdi warretu turpu aiseet, tad mannim fchi leela luhgfbana:

Mihli Avisch u rafstijaji! nabzeet man valibga, farafsteet un atsuhteet mannim Aprili un Maji eesahkoht zif spchdamti papillam derrigu rafstu, ir garaku stabstu, ta ka Avischu magasthnei ne buhtu truhkuma, komehe Wahzsemme buhscu. Pee laika tohs dabbujis, warrefschu nissu ta halist un ec dalliht, ka iskatrom Avischu Nummerim der, un ka tif tohs Avischu-sinnas man buhtu ja-atsuhta no Wahzsemmes. Ja mannu lubgfschanu fiaustfeet, tad tizzu, ees labbi un meerigi warrefschu fawu wesselbu koht. Lai Deews jums dohd weeglu spalwinu.

S-3.

Labbibas un prezzi tirgus Rihgā tai 16. April un Leepajā tai 16. April 1860 gaddā.

M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		
	R.	R.	R.	R.		R.	R.	R.	R.	
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 170 lihds	1	80	1	90	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	.	.	1	—	
1/3 " (1 ") kweeschi 275 —	3	—	3	20	1/2 " (20 ") tabala	.	.	1	—	
1/3 " (1 ") meeschi 160 —	1	70	1	75	1/2 " (20 ") schichtu oppina	2	75	2	30	
1/3 " (1 ") auju . 115 —	1	20	1	15	1/2 " (20 ") schab, zubku gall.	2	60	2	—	
1/3 " (1 ") firnu —	2	—	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—	
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	1	80	1	80	1/2 " (20 ") brakka linnu	1	25	1	20	
1/3 " (1 ") bidelet.	—	2	50	2	75	1 muzzu linnu fehlu . . .	5 1/4	lihds	6	25
1/3 " (1 ") kweeschi mil.	3	50	3	25	1 " fehlu . . .	12 1/2	—	13	—	
1/3 " (1 ") meeschi putram.	2	30	—	—	10 puddu farkanas fahls	.	.	5	—	
10 puddu (1 birkawu) seena .	4	—	3	—	10 " balta rupjas fahls	.	.	5	—	
1/2 " (20 mahrz.) kweesta —	4	—	4	—	10 " " smalkas "	.	.	5	—	
									4 50	

B r i h w d r i t k e h t.

No juhmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaese, Bensor. Telgawa, tai 18. April 1860.